

Datum
2020-09-18

Adress
205 80 Malmö

Diarienummer
ASN-2019-18637

Yttrande

Till
Revisorskollegiet

**Granskning av missbruksvården, redovisning av åtgärder
SR-2019-32**

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden redovisar i yttrandet vilka åtgärder som vidtagits med anledning av revisorskollegiets granskning av missbruks- och beroendevården för vuxna inom arbetsmarknads- och socialnämnden samt vilka resultat åtgärderna haft i verksamheten.

Yttrande

Revisorskollegiet har genomfört en granskning av missbruks- och beroendevården för vuxna inom arbetsmarknads- och socialnämnden år 2019. Den sammanvägda bedömningen var att arbetsmarknads- och socialnämndens missbruks- och beroendevård för vuxna inte är helt ändamålsenlig. 2019-10-31 redovisade arbetsmarknads- och socialnämnden i ett yttrande vilka åtgärder nämnden avsåg att vidta utifrån stadsrevisionens bedömningar och rekommendationer. Revisorskollegiet har begärt att nämnden senast 2020-10-31 redovisar vilka åtgärder som vidtagits och vilka effekter dessa har haft i verksamheten.

Sammanfattningsvis har nämnden genomfört flera planerade förbättringsarbeten inom missbruks- och beroendevården som ligger i linje med revisionens rekommendationer vilket har gett förväntade effekter eller förväntas ge effekt på sikt.

Nämnden har beslutat om en ny organisering som trädde i kraft den 1 februari 2020. Arbetet med att forma den nya organisationen har pågått under våren och den 1 juli var organisationsstrukturen klar. Förvaltningen har nu tre verksamhetsområden; Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd, Individ och familj samt Boende och etablering. Nämnden kommer under hösten fortsätta arbetet med att utveckla och effektivisera verksamheten inom området.

Samtidigt med omorganiseringen har Covid-19 påverkat arbete vilket inneburit att verksamheterna haft stort fokus på smittskydd både för brukare och personal inom alla

verksamheter; myndighet, öppenvård och boende/institutioner. Större möten och kompetensutvecklingsinsatser har avbokats eller fått skjutas på framtiden samtidigt som nya arbetssätt har utarbetats utifrån ett smittskyddsperspektiv.

Nedan redogörs för revisorskollegiets rekommendationer och vilka åtgärder som vidtagits samt vilka resultat dessa har haft i verksamheten.

Processer och rutiner

Bedömningen är att det i huvudsak finns dokumenterade processer och rutiner i tillräcklig omfattning.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Förvaltningsövergripande rutiner för arbete med öppenvårdsinsatser tas fram.
- Kärnprocessen för boende och vägledningen för bosocialt stöd förtydligas gällande målgruppen vuxna personer med missbruks- och beroendeproblematik.
- Fortsatt implementering av handlingsplanen för missbruk och beroende sker.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts

Förvaltningsövergripande rutiner för arbetet med öppenvårdsinsatser tas fram.

Nämndens svar:

Efter omorganiseringen tillhör all öppenvård verksamhetsområde Individ och familj.

Verksamhetsområdet omfattar övrigt bistånd och insatser för barn, unga och vuxna.

Området delas upp i två avdelningar: myndighet (utredningar) och insatser som leds av en avdelningschef med områdesansvar och två avdelningschefer. All öppenvård för personer med missbruk och beroende är nu organiserad under en avdelningschef.

Under hösten kommer verksamhetsområde Individ och familj fortsätta utveckla och effektivisera verksamheten. Det är ett ständigt pågående arbete som leds av avdelningscheferna. Rutiner för öppenvården kommer att utarbetas i den nya avdelningen för insatser.

Kärnprocessen för boende och vägledningen för bosocialt stöd förtydligas gällande målgruppen vuxna personer med missbruks- och beroendeproblematik.

Nämndens svar:

En ny vägledning för bistånd till boende fastställdes av förvaltningsdirektören 2020-06-01.

Den var en uppdatering av den vägledning nämnden tagit fram våren 2019. Syftet med vägledning är att förtydliga socialtjänstens ansvar i samband med bedömning av bistånd till boende. Syftet är också att bidra till likabehandling i kommunen samt att vara ett stöd för handläggningen i boendefrågor. I vägledningen finns en genomgång av situationer och

socialt utsatta grupper där rätt till bistånd till boende enligt socialtjänstlagen kan vara aktuellt. En av dessa grupper är personer med missbruk.

Nämnden har tagit fram en vägledning/information om bosocialt stöd. Personer med missbruk och beroende är en av flera målgrupper som bosocialt stöd riktar sig till. I vägledningen ges exempel på insatser för personer med bruk av droger – missbruk, som kan ingå i bosocialt stöd.

Fortsatt implementering av handlingsplanen för missbruk och beroende sker.

Nämndens svar:

Handlingsplanen är en sammanfattning av de förbättringsåtgärder som nämnden identifierat utifrån Malmö stads riktlinjer för missbruks- och beroendevården, samt förslag på åtgärder för de behov som är prioriterade. Handlingsplanen är en del av nämndens ständigt pågående förbättringsarbete. Flera av åtgärderna i handlingsplanen är under genomförande och beskrivs under andra rubriker i detta ärende. Ett av de utvecklingsbehov som inte återfinns under andra rubriker är kompetensutveckling och det beskrivs därför nedan.

Förvaltningsledningen beslutade i juni om ett nytt arbetssätt för framtagande av kompetensutvecklingsinsatser för nämnden. En samlad kompetensutvecklingsplan syftar till att följa kartlagda och prioriterade förbättrings- och utvecklingsområden utifrån verksamhetens behov. Under hösten kommer arbetssättet att sjösättas och resultatet ska bli en samlad kompetensutvecklingsplan för nämnden år 2021.

Nämnden har ett introduktionsprogram för nyanställda. En del av programmet är specifikt för personer som arbetar med missbruk och beroende. För att löpande kvalitetssäkra innehållet kommer ett nätverk att utses med detta uppdrag. Det är ett av uppdragen som efter omorganisationen tillhör verksamhetsområde Individ och familj.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Förvaltningsövergripande rutiner för arbetet med öppenvårdsinsatser tas fram.

Nämndens svar:

Då rutinerna för öppenvården inte är klara kan nämnden inte redovisa några effekter.

Kärnprocessen för boende och vägledningen för bosocialt stöd förtydligas gällande målgruppen vuxna personer med missbruks- och beroendeproblematik.

Nämndens svar:

Effekterna av vägledning för bistånd till boende och vägledning/information om bosocialt stöd har gett ett bättre stöd för arbetet med boende för personer med missbruk och beroende.

Under 2020 har det, jämfört med samma period förra året, skett en ökning av antalet personer med missbruk och beroende som fått hjälp med boende i lägenhet. Det beror sannolikt på att vägledningen tydliggjort nämndens ansvar avseende bistånd till boende för målgruppen.

Fortsatt implementering av handlingsplanen för missbruk och beroende.

Nämndens svar:

Arbetet med ett nytt arbetssätt för framtagande av kompetensutvecklingsinsatser för nämnden ska påbörjas i höst, därför kan inga effekter redovisas.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämnden har inte planerat några ytterligare åtgärder.

Utredning och uppföljning

Bedömningen är att utredning och uppföljning av insatser på individnivå delvis sker i tillräcklig omfattning. Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Det sker en likvärdig myndighetsutövning mellan socialtjänstavdelningarna.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts samt vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Det sker en likvärdig myndighetsutövning mellan socialtjänstavdelningarna.

Nämndens svar:

Förvaltningens nya organisering som tidigare beskrivits i yttrandet omfattar även de avdelningar inom förvaltningen som arbetar med myndighetsutövning.

Myndighetsutövning gällande barn, unga och vuxna tillhör verksamhetsområde Individ och familj, avdelning myndighet. Myndighetsutövning för personer med missbruk och beroende oavsett ålder, är nu organiserad under en avdelningschef. Det är färre chefer än tidigare organisering vilket förväntas ge bättre förutsättningar för likvärdig myndighetsutövning.

Under hösten kommer nämnden att fortsätta arbetet med att utveckla och effektivisera de olika verksamhetsområdena. Det är ett ständigt pågående arbete som leds av

avdelningscheferna. Arbetet med att säkerställa en likvärdig myndighetsutövning kommer att vara prioriterat.

Våren 2019 tog nämnden fram en plan med konkreta aktiviteter för att implementera en gemensam kultur och arbetsätt som säkerställer likvärdiga utredningar, bedömningar, planeringar och uppföljningar av brukare med missbruk och beroende. Under 2020 har flera aktiviteter som utgår från planen genomförts. De aktiviteter som inte förekommer under andra rubriker beskrivs kort nedan.

Samverkan med beroendevården Region Skåne.

23 januari 2020 hölls en gemensam konferens för medarbetare från Region Skåne och ASF som i sitt uppdrag möter personer med missbruk och beroende. Konferensen namngavs *Att möjliggöra en sammanhållen vård – samverkan* och hade ca 90 deltagare. Under dagen fick deltagarna en genomgång av den lokala överenskommelsen om samverkan samt arbetade i grupper med diskussionsfrågor utifrån innehållet i överenskommelsen och om samverkan utifrån SIP (samordnad individuell plan).

Samverkan med kriminalvården.

I juni 2019 beslutades en ny överenskommelse mellan ASF och Kriminalvården som innehåller arbetsprocesser vid kontraktsvård, vårdvistelse, villkorlig frigivning och ansvarsförbindelse. Denna har integrerats i kärnprocessen missbruk och i introduktionsprogrammet för nyanställda. Överenskommelsen innehåller även struktur och organisering av samverkan på ledningsnivå vilket har kommit igång under 2019 och 2020.

LVM rutiner och kultur

En LVM-process och ett förslag till checklista för LVM har tagits fram. En LVM-utbildare har utsetts med uppdrag att hålla i introduktionen för nyanställda tillsammans med förvaltningsjuristen. Implementeringen av process och checklista har skjutits fram med anledning av organisationsförändringen.

ASI

Ny utbildare i ASI har utbildats under hösten och våren 2019/2020. Utbildaren började hålla i utbildningar våren 2020. På grund av Covid-19 har utbildningar och metodstöd pausats från mars 2020.

Kärnprocess missbruk

Kärnprocess missbruk har uppdaterats avseende de delar som handlar om egenavgifter, arbetsprocesser med kriminalvården och LVU. Även formen har förändrats något.

Fortsättningsvis kommer kärnprocessen att justeras i innehåll och form samtidigt som processföljsamhet undersöks i valda delar som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Kompetensutveckling

Den 10 mars anordnade nämnden en första *Missbrukets dag* för medarbetare och chefer som arbetar inom missbruk/beroende. Dagen fokuserade på att sprida information om nämndens pågående förbättringsarbeten inom området samt gav en möjlighet för medarbetarna att ge input till pågående eller planerade arbeten. Forumet kommer att vara en årligen återkommande sammankomst med syfte att upptäcka och lyfta likheter och olikheter i arbetet samt för att skapa känsla av gemenskap och sammanhang.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Samverkan med beroendevården Region Skåne.

Gemensam konferens för medarbetare från Region Skånes och ASF som gett en ökad medvetenhet, förståelse och kunskap om respektive vårdgivare samt SIP (samordnad individuell plan).

Samverkan med kriminalvården.

Den nya överenskommelsen mellan ASF och Kriminalvården har gett ökad kunskap hos medarbetarna om de gemensamma arbetsprocesserna. Den har också resulterat i identifiering av förbättringsområden gällande samverkan samt planering av gemensamma åtgärder. Förbättringarna handlar om gemensamma kompetenshöjande insatser, bättre stöd för brukare vid utsluss från anstalt samt behov av gemensam arbetsprocess för brukare som har föreskrifter under övervakningstiden. Aktiviteterna skulle påbörjats hösten 2020 men har skjutits fram till 2021 på grund av Covid-19.

ASI

Ny utbildare i ASI har resulterat i bibehållen frekvens och kvalitet gällande kompetensutveckling och metodstöd. Det har gett förutsättningar att framöver kunna genomföra en planerad översyn av i vilken utsträckning ASI genomförs med brukare samt om ASI-rutinerna följs och är ändamålsenliga.

Kärnprocess missbruk

En uppdaterad kärnprocess ger medarbetarna rätt stöd och goda förutsättningar till ett kvalitativt arbete.

Kompetensutveckling

Missbrukets dag gav medarbetarna enhetlig och samlad information om pågående eller planerade förbättringsarbeten inom området samt ökad kvalitet i pågående och planerade förbättringsarbeten genom input från medarbetare.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planerasUppföljning på individnivå

Nämnden ska arbeta med att tydliggöra hur uppföljning på individnivå ska genomföras inom vuxen myndighet. Detta kommer att bli ett uppdrag för enhet vuxna & unga vuxna som ansvarar för myndighetsutövning beträffande vuxna efter omorganiseringen.

Insatser

Bedömningen är att det inte fullt ut finns tillgång till insatser efter individens behov.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Stärka samverkan mellan socialtjänstavdelningarna gällande interna insatser i syfte att skapa likvärdighet för personer med missbruks- och beroendeproblematik, oavsett vilken socialtjänstavdelning de tillhör.
- Det finns tillgång till insatser för målgruppen utifrån individens behov.
- Stärka arbetet med att utveckla en sammanhållen vårdkedja, främst gällande boende och sysselsättning.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts samt vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Stärka samverkan mellan socialtjänstavdelningarna gällande interna insatser i syfte att skapa likvärdighet för personer med missbruks- och beroendeproblematik, oavsett vilken socialtjänstavdelning de tillhör.

Nämndens svar:

En anledning till den organisationsförändring som beskrivits tidigare i detta yttrande är likvärdighet för Malmöborna. Nämnden vill ändra på att service och utbud till Malmöborna varierar utifrån var i staden personen bor. Genom att knyta budgetansvar och mandat att fatta beslut till tre verksamhetsområden blir det tydligare vem som ansvarar för beslut och lättare att knyta resurser till de satsningar som behöver göras. Genom att budgeten fördelas utifrån verksamhetens behov istället för geografiska områden blir det lättare, snabbare och smidigare både att göra satsningar och effektiviseringar utifrån behov och beslutade gemensamma prioriteringar.

Tillgång till insatser för målgruppen utifrån individens behov.

Nämndens svar:

Enligt revisionen är det svårt att hitta insatser till personer med samsjuklighet, LARO-patienter, våldsutsatta kvinnor, unga vuxna och äldre. Nämnden är medveten om detta och det är inte ett unikt problem för Malmö stad utan ett problem för många kommuner. Nämnden arbetar ständigt med att hitta lämpliga insatser för målgrupper som har komplexa vårdbehov eller består av förhållandevis få personer med specifika behov.

Nämnden har en pågående dialog med Region Skåne kring insatser för LARO-patienter och har med stöd av statliga stimulansmedel inom *Uppdrag psykisk hälsa* startat utveckling av ett teambaserat arbete utifrån Case Management-modell på offentliga LARO-mottagningar.

Att ge insatser utifrån individens behov inkluderar en jämställd biståndsbedömning. För att öka kunskapen om jämställd och jämlik biståndsbedömning gick 1:e socialsekreterare inom missbruk och beroende samt boende en utbildning i detta i december. 1:e socialsekreterare har bland annat som uppdrag att handleda socialsekreterarna i bedömningar och beslut i ärenden. I den nya organisationen kommer det att finnas två nätverk för 1:e socialsekreterare; missbruk och beroende respektive boende. Nätverken stärker förutsättningarna till likvärdig, jämlik och jämställd biståndsbedömning som utgår från individens behov.

Gällande äldre och personer med samsjuklighet samverkar nämnden med FSN och HVON som också har ansvar för dessa målgrupper. Detta beskrivs mer ingående under rubriken *Samverkan*.

Stärka arbetet med att utveckla en sammanhållen vårdkedja, främst gällande boende och sysselsättning.

Nämndens svar:

Omorganiseringen innebär att ansvar för nämndens olika lägenheter och andra boenden nu ligger i samma verksamhetsområde, Boende och etablering. Ansvaret för sociala stödinsatser ligger också inom ett verksamhetsområde; Individ och familj. Den nya organiseringen tydliggör ansvaret för sociala stödinsatser respektive boende och leder till att insatserna bättre kan anpassas till olika målgruppers behov, till exempel till personer med missbruk och beroende.

Sedan våren 2020 har arbetsmarknadsavdelningen arbetat med en policy kring förhållningssätt till personer med missbruk och beroende. Policyn är inte klar och arbetet fortsätter i den nya organiseringen.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämndens svar:

Gällande missbrukande våldsutsatta kvinnor skulle nämnden under våren 2020 ha genomfört kompetensutvecklingsinsatser i samverkan med stadsmissionen. Detta har dock skjutits fram på grund av Covid-19 situationen. Det finns just nu ingen planering för när detta ska genomföras men beslutet *att* det ska genomföras är oförändrat.

När det gäller unga vuxna kommer ASF hösten 2020 delta i projektet *Skånegemensam satsning på vård, stöd och omhändertagande för barn med missbruks- och beroendeproblematik, med speciellt fokus på avgiftning*. Projektet genomförs av Region Skåne och Kommunförbundet Skåne. Projektet syftar till att öka tillgänglighet, förutsägbarhet och trygghet för barnet/den unge och anhöriga och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan regionen och kommunerna. Det ska uppnås genom att viktiga aktörer inom området arbetar tillsammans, lär av varandra och hittar gemensamma lösningar.

IPS (Individual Placement and Support) är en evidensbaserad metod för arbetsrehabilitering för personer med missbruk, psykiska funktionsnedsättningar eller samsjuklighet. Nämnden har till följd av omorganisering i förvaltningen skjutit på beslut kring implementering av IPS. Planeringen är att verksamhetsområde Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd ska återuppta dialog med befintliga IPS-verksamheter inom Funktionsstödsförvaltningen under hösten 2020 och att beslut ska fattas om huruvida en implementering av IPS ska genomföras under nästa budgetår.

Utvärdering

Bedömningen är att utvärdering av utredning och insatser på aggregerad nivå inte görs i tillräcklig omfattning.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Systematisk utvärdering av missbruks- och beroendevården sker på aggregerad nivå och att resultatet används i verksamheten, exempelvis gällande utvärdering av insatsernas resultat.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts

Nämndens svar:

Nämnden genomför under 2020 en annonserad upphandling av ett verksamhetssystem/IT-system för ASF:s utförarverksamheter. IT-systemet ska användas inom både öppenvårdsverksamhet och HVB för såväl vuxna som barn, vilket inkluderar den interna missbruksvården. IT-systemet ska möjliggöra enhetlig och rättssäker dokumentation samt

stödja målfokuserat arbete. Ett av kriterierna för systemet är att det ska kunna följa upp och visa måluppfyllelse för brukare och uppdragsgivare. Systemet ska även kunna föra över data till Malmö stads datalager då nämnden har en ambition att med utvecklad dataanalys för att bättre kunna ta fram relevanta data på aggregerad nivå i syfte att stödja en effektiv och lärande verksamhet. Upphandlingen annonserades under juli och augusti och målet är att ha ett avtal på plats den 1 oktober.

Nämnden har fortsatt ambitionen att sammanställa de erfarenheter som verksamheten har gjort av ett annat uppföljningssystem, Ubåt (Uppföljning och beskrivning av åtgärder), för att kunna ta ställning till om verktyget är ändamålsenligt för systematisk uppföljning av insatser för missbruk och beroende hos externa vårdgivare. Detta kommer att vara ett uppdrag för enhet vuxna & unga vuxna i den nya organisationen.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Nämndens svar:

Då åtgärderna inte är genomförda än redovisas inga effekter.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämndens svar:

Nämnden har inte planerat några ytterligare åtgärder.

Barnperspektivet

Bedömningen är att barnperspektivet inte beaktas i tillräcklig omfattning.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- En definition tas fram av vad begreppet barnperspektiv innebär inom missbruks- och beroendevården för vuxna.
- Malmö stads riktlinjer för missbruks- och beroendevård följs i de delar som handlar om samtal med barn.
- Kärnprocessen för missbruk och beroende tydliggörs gällande hur arbetet ska bedrivas då det finns barn i familjen.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts

En definition tas fram av vad begreppet barnperspektiv innebär inom missbruks- och beroendevården för vuxna.

Malmö stads riktlinjer för missbruks- och beroendevård följs i de delar som handlar om samtal med barn.

Kärnprocessen för missbruk och beroende tydliggörs gällande hur arbetet ska bedrivas då det finns barn i familjen.

Nämndens svar:

Nämnden har tagit fram ett stödmaterial för barnrättsperspektiv i vuxenärenden. I denna förtydligas vad begreppet barnperspektiv innebär inom missbruks- och beroendevården för vuxna. Materialet ger även stöd och direktiv kring hur samtal med barn ska genomföras utifrån ett barnrättsperspektiv. Vem som ska ansvara för samtalen och hur de ska genomföras i praktiken kommer att behöva förtydligas inom varje avdelning och enhet. Det är den nya organisationens uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla och effektivisera de olika verksamhetsområdena. Stödmaterial kommer att ingå i kärnprocessen.

Stödmaterial blev klart i september och det finns en framtagen plan för implementering. Implementeringsplanen innehåller flera aktiviteter och sträcker sig under två år med start hösten 2020.

Nämndens riktlinjer för missbruks och beroendevård är under justering och ska beslutas av nämnden 2020-10-22. De delar som handlar om samtal med barn har justerats och harmoniserar med stödmaterial för barnrättsperspektiv i vuxenärenden.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Nämndens svar:

Effekter kan inte redovisas då implementering av stödmaterial påbörjas först under hösten 2020.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämndens svar:

Nämnden har inte planerat några ytterligare åtgärder.

Samverkan

Bedömningen är att det inte fullt ut finns en fungerande samverkan med funktionsstödsnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och Region Skåne i frågor som rör missbruks- och beroendevården.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Det finns en fungerande samverkan på individnivå med funktionsstödsnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och med Region Skåne i frågor som rör personer med missbruks- och beroendeproblematik.
- Ansvarsfördelningen förtydligas mellan arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden för personer med samsjuklighet.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts

Det finns en fungerande samverkan på individnivå med funktionsstödsnämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och med Region Skåne i frågor som rör personer med missbruks- och beroendeproblematik.

Ansvarsfördelningen förtydligas mellan arbetsmarknads- och socialnämnden och funktionsstödsnämnden för personer med samsjuklighet

Nämndens svar:

ASN och FSN beslutade hösten 2020 om en gemensam handlingsplan för utvecklingsarbete inom psykisk hälsa för år 2020. Planen inkluderar en del aktiviteter kring arbetet med personer med samsjuklighet. Med utgångspunkt från denna har nämnden beviljats statliga stimulansmedel inom ramen för *Insatser inom området psykisk hälsa 2020*. Nämnden har även fått ta del av ytterligare stimulansmedel inom satsningen. Dessa medel har betalats ut till kommuner och regioner gemensamt för aktiviteter som stärker en sammanhållen vård. Några av de aktiviteter som genomförs eller planeras att genomföras med stöd av stimulansmedlen beskrivs nedan. Några aktiviteter har blivit försenade med anledning av Covid-19.

- Teambaserat arbete utifrån Case Management-modell på offentliga LARO-mottagningar. Beroendecentrum och Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska tillsammans arbeta fram en modell för sammanhållen vård.
- Gemensam introduktion för medarbetare inom ASF och Vuxenpsykiatrimottagning Beroende. Verksamheterna har påbörjat diskussioner kring att ha någon form av gemensam introduktion för nyanställda, med fokus på samverkan och respektive huvudmans uppdrag och arbetssätt.
- Bemanning av det socialpsykiatriska teamet. Teamet har i den nya organisationen samordnats under samma chef.
- Utbildningar i första hjälpen psykisk hälsa till personal inom ASF.
- ASF har varit delaktig i utformandet av *Rutin för agerande vid missbruk/ beroende* som FSF har tagit fram och ska implementera inom sin förvaltning.

- Planering för utbildning och implementering av återhämtningsinriktat arbetssätt i samverkan med FSF. Utbildningen lär ut en gemensam grundvärdering och samsyn kring hur en arbetar tillsammans med brukare i förändringsprocesser och återhämtning.

Utsedda medarbetare inom ASN, FSN och HVON har tillsammans utrett och lämnat förslag på hur en gemensam klagomålshantering skulle kunna se ut och administreras. Förslaget innehåller en gemensam processbeskrivning med en så hög enhetlighet som möjligt med hänsyn till förvaltningarnas egna förutsättningar samt en hur en gemensam sida på malmo.se kan se ut och administreras. Nästa steg är att nämnderna ska fatta beslut utifrån förslaget.

Med inspiration av metoden tjänstedesign har ASN, FSN och HVON arbetat med att identifierat förbättringsområden kring samverkan och samordning för att undvika att brukare ”faller mellan stolarna” på grund av organisatoriska mellanrum mellan de tre nämnderna. Arbetssättet tjänstedesign har inneburit intervjuer med brukare, chefer och medarbetare i organisationer för att hitta de organisatoriska mellanrummen. Materialet är ett underlag för fortsatt utveckling av arbetssätt kring samverkan mellan de tre nämnderna och under hösten kommer dialog föras kring på vilket sätt förbättringsarbete ska genomföras.

Styrgrupp socialpsykiatri har under 2020 arbetat vidare med att ta fram en överenskommelse om samverkan mellan FSF och ASF kring personer med psykisk funktionsnedsättning där personer med samsjuklighet ingår. Som underlag för en sådan överenskommelse ska en arbetsmodell/arbetsprocess för samverkan mellan ASF och FSF praktiskt provas och vidareutvecklas. Det kommer att ske i projektform under hösten 2020. Projektgruppen kommer inledningsvis att fokusera på personer i hemlöshet med psykisk funktionsnedsättning. I projektet kommer det med stor sannolikhet visa sig att personerna har behov av insatser från andra enheter och avdelningar inom Malmö stad som inte representeras i projektgruppen, t.ex. personer som har en samsjuklighet, behov av insatser från HVOF, ekonomiskt bistånd, behöver utredas för insatser enligt LSS mm. Projektgruppens uppdrag är att samordna så att personen får sina behov tillgodosedda av den verksamhet som har rätt kompetens för den insats som behövs. Projektgruppens uppdrag är att använda SIP i enlighet med beslutade rutiner då personerna visar sig ha behov av insatser från Region Skåne. Nästa steg blir att undersöka hur arbetsprocessen kan appliceras på alla ärenden där personer behöver insatser från mer än en förvaltning. Materialet från att identifiera förbättringsområden kring samverkan med hjälp av tjänstedesign kommer att beaktas i detta arbetet.

Den regionala överenskommelsen som rör samverkan för målgruppen mellan Skånes samtliga kommuner och Region Skåne har slagits ihop med överenskommelse om personer med psykiska funktionsnedsättningar. Den skulle ha blivit klar under hösten 2019 men har blivit försenad. När denna övergripande överenskommelse är klar kan arbetet med den lokala överenskommelsen påbörjas.

Under 2020 startade det lokala missbruksutskott som samverkansforum vuxna beslutade om våren 2019. ASF samordnar utskottet som har uppdraget att arbeta med de delar av den lokala överenskommelsen som handlar om missbruk och beroende, samt bereda ärenden till Samverkansforum för beslut. Missbruksutskottet arbetar med utveckling och samverkan mellan Malmö stad och Region Skåne och ska vara ett samlat forum för alla samverkansytor/projekt/verksamheter för att hantera frågor om samverkan och styra det gemensamma förbättringsarbetet. I missbruksutskottet finns representation från ASF vuxna, ASF barn och unga, FSF, HVOF, vuxenpsykiatri och primärvården. Utskottet har haft fyra möten under 2020.

Nämndens Hälso- och sjukvårdssamordnare har under året arbetat för samverkan med hälso- och sjukvården kring egenvård och läkarkontakter för personer med missbruk som befinner sig på nämndens egna institutioner samt för ungdomar som är placerade på HVB. I augusti 2020 startade en samverkan mellan Avenbokens behandlingshem, Vårdcentralen Granen och Vuxenpsykiatri beroende.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Nämndens svar:

De kompetenshöjande insatser som genomförts har ökat kunskapen och förutsättningarna för ett kvalitativt arbete.

Framtagandet av en handlingsplan för utvecklingsarbete inom psykisk hälsa 2020 har resulterat i att nämnden har erhållit statliga stimulansmedel som använts till aktiviteter för att förstärka och förbättra arbete med personer med psykisk ohälsa, inklusive missbruk och beroende.

Utredningen av de organisatoriska mellanrummen mellan ASN, FSN och HVON har gett ett underlag till fortsatt förbättringsarbete för samverkan kring målgruppen.

Det finns flera aktiviteter som planerats under året men ännu inte är genomförda. Effekterna av dessa kan därför inte redovisas.

Bildandet av det lokala missbruksutskottet har gett ett tydligt och samlat forum för Malmö stads berörda nämnder och Region Skåne för alla samverkansfrågor kring målgruppen.

Samverkan mellan Avenbokens behandlingshem, vårdcentralen Granen, och Vuxenpsykiatri beroende kring egenvård och läkarkontakt ger berörda brukare mer patientsäker vård.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämndens svar:

Nämnden har inte planerat några ytterligare åtgärder.

Inköp av insatser

Bedömningen är att inköp av externa insatser inte fullt ut sker i enlighet med gällande lagstiftning.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Inköp av externa vård- och behandlingsinsatser samt boenden med stödinsatser som går utanför befintliga ramavtal sker i enlighet med LOU.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts

Nämndens svar:

Nämnden har genomfört en upphandling av boendeplatser med stöd för flera målgrupper vilket inkluderar personer med missbruk och beroende.

Arbetet med att ta fram en rutin för inköp eller direktupphandling av externa vård- och behandlingsinsatser utanför ramavtal är pågående. Under september har arbetet fokuserats på att skapa en samlad bild och bättre förståelse för varför placeringar görs utanför ramavtal. Då rättsläget inte är entydigt behöver nämnden ta ställning till vilket förfaringsätt/linje som ska följas. Utifrån detta ska rutiner och mallar utarbetas som stöd för hur direktupphandling ska genomföras och dokumenteras i enlighet med LOU.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Nämndens svar:

Verksamheten har fått en bild och bättre förståelse för varför placeringar görs utanför ramavtal vilket ökar förutsättningarna att skapa ändamålsenliga rutiner i enlighet med gällande regelverk.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämndens svar:

Nämnden har inte planerat några ytterligare åtgärder.

Ekonomisk uppföljning och analys

Bedömningen är att det inte genomförs en tillräcklig uppföljning och analys av kostnaderna för missbruks- och beroendevården.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Det finns en tillräcklig uppföljning och analys av kostnaderna för missbruks- och beroendevården.
- Det finns en effektiv kommunikation mellan verksamheterna och ekonomiavdelningen för att förbättra uppföljningen och analysen av kostnaderna för missbruks- och beroendevården.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts

Nämndens svar:

Nämnden håller på att genomföra en översyn av verksamhetskoder för att säkerställa att kostnaderna för missbruksvården särskiljs i redovisningen. Ekonomiavdelningen har omorganiserats och i samband med det har en controller och en ekonom utsetts att särskilt ansvara för uppföljning och budgetering av kostnader kopplade till missbruk och beroende. De har börjat med att se över och utveckla uppföljningen av kostnaderna.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Nämndens svar:

Åtgärderna säkerställer tillräcklig uppföljning och analys av kostnaderna för missbruks- och beroendevården vilket förväntas leda till bättre styrning och ledning samt bättre kostnadskontroll.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämndens svar:

Nämnden har inte planerat några ytterligare åtgärder.

Nämndens uppföljning

Bedömningen är att det inte finns en tillräcklig uppföljning samt återrapportering till nämnden av missbruks- och beroendevården.

Nämnden rekommenderas säkerställa att:

- Det genomförs en tillräcklig uppföljning och återrapportering av verksamhet och ekonomi för missbruks- och beroendevården till nämnden.

Nämndens redovisning av vilka åtgärder som genomförts

Nämndens svar:

Uppföljningen av nämndsbudget 2019 innehåller en mer omfattande återrapportering till nämnden gällande missbruks- och beroendevården än föregående år. Detta kommer att kvarstå även för kommande uppföljning av nämndsbudget.

Nämndens redovisning av vilka effekter åtgärderna har haft på verksamheten

Nämndens svar:

Åtgärderna har gett nämnden en mer omfattande uppföljning samt återrapportering av kostnaderna för missbruks- och beroendevården, jämfört med tidigare år.

Beskrivning av eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Nämndens svar:

Nämnden har inte planerat några ytterligare åtgärder.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Direktör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]

